

OBWIESZCZENIE NR RIOŚ.R.602.1.2026
WÓJTA GMINY OPINOGÓRA GÓRNA

z dnia 16 lutego 2026 r.

o braku potrzeby przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu „Programu ochrony środowiska dla Gminy Opinogóra Górna na lata 2026-2029 z perspektywą do roku 2033”

Na podstawie art. 49, w związku z art. 47 ust.3 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2024 poz. 1112, z późn. zm.), zwanej dalej ustawą ooŚ Wójt Gminy Opinogóra Górna podaje do publicznej wiadomości stanowisko dotyczące braku potrzeby przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu „Programu ochrony środowiska dla Gminy Opinogóra Górna na lata 2026-2029 z perspektywą do roku 2033”.

Zgodnie z zapisem w art. 48 ust. 1 ustawy ooŚ organy inspekcji sanitarnej uczestniczą w uzgadnianiu odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektów dokumentów, o których mowa w art. 46 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy ooŚ. Organ administracji opracowujący projekt dokumentu może po uzgodnieniu z właściwymi organami, o których mowa w art. 57 i 58 ustawy ooŚ, odstąpić od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, jeżeli uzna, że realizacja postanowień danego dokumentu nie spowoduje znaczącego oddziaływania na środowisko. Odstąpienie od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko może dotyczyć wyłącznie projektów dokumentów stanowiących niewielkie modyfikacje w ustaleniach przyjętych już dokumentów lub projektów dokumentów dotyczących obszarów w granicach jednej gminy. Przedmiotowy dokument należy do grupy projektów innych niż wymienione w art. 46 ust. 1 i 2 ustawy ooŚ, gdyż „nie wyznacza ram dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko”. W związku z powyższym uzgodnienia, co do ewentualnej potrzeby przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla przekazanego projektu dokumentu należy dokonać z regionalnym dyrektorem ochrony środowiska.

W piśmie z dnia 05.02.2026 r. (znak: WOOŚ-II.410.179.2025.BS) Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie wskazał, iż przedmiotowy projekt nie jest dokumentem, dla którego, zgodnie z art. 46 i art. 47 ust. 1 ustawy ooŚ wymagane jest przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Mając powyższe na uwadze stwierdza się brak potrzeby przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu „Programu ochrony środowiska dla Gminy Opinogóra Górna na lata 2026-2029 z perspektywą do roku 2033”.

Zgodnie z art. 17 ust. 4 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. 2025 poz. 647 z późn. zm.) oraz art. 39 ust. 1 ustawy ooŚ Wójt Gminy Opinogóra Górna poinformował o opracowaniu i wyłożeniu do wglądu publicznego projektu „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Opinogóra Górna na lata 2026-2029 z perspektywą do roku 2033”. Konsultacje w formie wyłożenia do wglądu publicznego trwały od 13.11.2025 r. do 03.12.2025 r. Wszyscy zainteresowani mogli składać uwagi do projektu Programu, które można było zgłaszać na udostępnionym formularzu, który następnie należało przesłać na adres: Urzędu Gminy w Opinogórze Górnej lub złożyć osobiście, lub przesłać za pośrednictwem poczty elektronicznej. W wyznaczonym terminie nie wpłynęły żadne uwagi do Programu.

Niniejsze obwieszczenie zostaje podane do publicznej wiadomości poprzez ogłoszenie w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Gminy w Opinogórze Górnej oraz na tablicy ogłoszeń w budynku Urzędu. Uzasadnienie braku potrzeby przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu „Programu ochrony środowiska dla Gminy Opinogóra Górna na lata 2026-2029 z perspektywą do roku 2033” zamieszczono w załączniku do niniejszego obwieszczenia.

Wójt

Piotr Czyżyk

Uzasadnienie braku potrzeby przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu „Programu ochrony środowiska dla Gminy Opinogóra Górna na lata 2026-2029 z perspektywą do roku 2033”

Sporządzono na podstawie art. 49 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2024 poz. 1112, z późn. zm.), zwane dalej ustawą ooś.

Uzasadnienie zgodnie z treścią art. 49 ustawy ooś:

1) charakter działań przewidzianych w dokumentach, o których mowa w art. 46 i 47 ust. 1 ustawy ooś

a) stopień, w jakim dokument ustala ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć w odniesieniu do usytuowania, rodzaju i skali tych przedsięwzięć

Przedmiotowy projekt dokumentu należy do grupy projektów dokumentów innych niż wymienione w art. 46 ust. 1 i 2 ustawy ooś, gdyż nie wyznacza ram dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko.

W Programie wskazano następujące zadania:

Wymiana/modernizacja systemów grzewczych

·modernizacja/rozbudowa/konserwacja oświetlenia ulicznego

·termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej

·montaż instalacji odnawialnych źródeł energii

·przebudowa dróg

·uwzględnianie w planach miejscowych i decyzjach map ryzyka powodziowego map zagrożenia powodziowego oraz terenów zagrożonych podtopieniami

·budowa kanalizacji sanitarnej

·budowa/rozbudowa/modernizacja sieci wodociągowej

·kontrola nieruchomości w zakresie gospodarki wodno-ściekowej na obszarach nieskanalizowanych

·modernizacja stacji uzdatniania wody

·modernizacja oczyszczalni ścieków

·odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych

·realizacja programu usuwania z budynków pokryć dachowych i ściennych zawierających azbest

·likwidacja dzikich wysypisk śmieci i wdrażanie działań zapobiegających ich powstawaniu

·budowa/przebudowa/wyposażenie PSZOK

·działania edukacyjne - Podnoszenie świadomości ekologicznej mieszkańców w zakresie racjonalnej gospodarki odpadami

·nasadzenia roślinności

·wyposażenie jednostek straży pożarnej (OSP)

Realizacja zadań ma na celu poprawę stanu środowiska i nie wpłynie znacząco negatywnie na środowisko, w tym na formy ochrony przyrody. Planowane działania mają charakter lokalny, gdyż będą realizowane na terenie obszaru mieszczącego się w granicach administracyjnych jednej gminy, tj. Gminy Opinogóra Górna.

b) powiązania z działaniami przewidzianymi w innych dokumentach

Cele wskazane w Programie wynikają z obowiązujących aktów prawnych, programów wyższego rzędu oraz dokumentów planistycznych na szczeblu krajowym, wojewódzkim, powiatowym oraz gminnym. Powiązanie przedmiotowego Programu z dokumentami strategicznymi i programowymi przedstawiono w rozdziale 8 Programu.

c) przydatność w uwzględnieniu aspektów środowiskowych, w szczególności w celu wspierania zrównoważonego rozwoju, oraz we wdrażaniu prawa wspólnotowego w dziedzinie ochrony środowiska

W Programie określono cele, kierunki interwencji i zadania zmierzające do zmniejszenia emisji zanieczyszczeń, zwiększenia efektywności energetycznej, ograniczenia natężenia hałasu wzdłuż ciągów komunikacyjnych, poprawy funkcjonowania systemu gospodarki wodnej i kanalizacyjnej, utrzymania porządku i czystości na terenie gminy, likwidacji azbestu, zwiększenia efektywności segregacji odpadów, zwiększenia świadomości ekologicznej mieszkańców, zwiększenia bioróżnorodności, wsparcia jednostek odpowiedzialnych za poziom bezpieczeństwa.

d) powiązania z problemami dotyczącymi ochrony środowiska

Realizacja założeń Programu ma na celu ochronę środowiska i podniesienie jakości życia mieszkańców z zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju.

Realizacja ujętych w Programie zadań wpłynie na: poprawę jakości powietrza atmosferycznego, poprawę klimatu akustycznego, osiągnięcie lub utrzymanie dobrego stanu wód, rozbudowę i modernizację infrastruktury wodno-ściekowej, zapewnienie zrównoważonego rozwoju systemu gospodarowania odpadami oraz zachowanie, ochronę walorów przyrodniczych i ochronę przed poważnymi awariami i zagrożeniami naturalnymi.

2) rodzaj i skala oddziaływania na środowisko, w szczególności:

a) prawdopodobieństwo wystąpienia, czas trwania, zasięg, częstotliwość i odwracalność oddziaływań

Oddziaływanie na środowisko, które wystąpi w wyniku realizacji Programu Ochrony Środowiska i planowanych w ramach niego zadań, będzie krótkotrwałe i dotyczy okresu wykonywania robót budowlanych, bowiem zasięg oddziaływań ogranicza się do placu budowy oraz miejsc przechowywania materiałów i sprzętu budowlanego. Oddziaływania te są odwracalne i ustąpią w chwili zakończenia prac budowlanych. Po ich wykonaniu tereny, na których prowadzone będą prace, zostaną przywrócone do stanu pierwotnego.

Wystąpienie oddziaływań na środowisko związane jest z realizacją prac budowlanych i można je scharakteryzować jak chwilowe, nieciągłe, o niewielkim natężeniu, skoncentrowane w granicach placu budowy obiektów i wzdłuż trasy realizacji inwestycji liniowych. Oddziaływanie nie przekroczy standardów jakości środowiska poza granicami terenu, na którym będą prowadzone prace. W trakcie realizacji zadań planuje się prowadzenie robót budowlanych wyłącznie w porze dziennej dla zminimalizowania wpływu hałasu na otoczenie pochodzącego z pracy maszyn budowlanych. Wzrost emisji spalin z wykorzystywanych maszyn budowlanych nie przekroczy dopuszczalnych norm. Na etapie prac budowlanych nieunikniona jest ingerencja w pokrywę glebową. Działanie to jest niezbędne lecz nie spowoduje pogorszenia stanu środowiska. Podczas realizacji inwestycji liniowych przestrzegane powinny być zapisy art. 87a ust. 1 ustawy o ochronie przyrody. Prace ziemne w obrębie korzeni, pnia lub korony drzewa lub w obrębie korzeni lub pędów krzewu przeprowadzane powinny być w sposób najmniej szkodzący drzewom lub krzewom. Sprzęt i materiały wykorzystywane do przeprowadzenia prac spełniać będą odpowiednie normy jakościowe i środowiskowe. Prace odbywać się będą poza okresem lęgowym ptaków, rozrodu płazów.

Etap realizacji inwestycji i ich późniejsza eksploatacja nie spowoduje wystąpienia oddziaływania o znacznej wielkości, intensywności lub złożoności. Planowane przedsięwzięcia nie będą znacząco negatywnie oddziaływać na środowisko. Bezpośrednie oddziaływania będą miały jedynie zasięg lokalny i ograniczą się do najbliższego otoczenia inwestycji. Oddziaływania powstałe na etapie realizacji przedsięwzięć będą krótkotrwałe i odwracalne z wyjątkiem tych związanych z przekształceniem profilu i właściwości fizykochemicznych gleb. Nie będą one powodowały przekroczenia obowiązujących standardów środowiska. Poprzez odpowiednią organizację i wybór technologii robót budowlanych oraz jakość przewidzianych do wykorzystania materiałów maksymalnie ograniczone zostanie oddziaływanie na środowisko. Tymczasowo składowane

materiały, do czasu gdy będą one potrzebne do robót, będą zabezpieczone przed zanieczyszczeniem tak, aby zachowały swoją jakość i właściwość do robót i były dostępne do kontroli przez Inżyniera. Materiały powinny być zabezpieczone przed przemieszczaniem się i uszkodzeniem. Prowadzenie robót budowlanych będzie ograniczone do godzin 6.00 - 22.00. W celu minimalizacji ryzyka zanieczyszczenia środowiska gruntowo – wodnego miejsca magazynowania materiałów budowlanych oraz odpadów, jak również miejsca postoju maszyn budowlanych i sprzętu transportowego należy zlokalizować z dala od istniejących cieków, zbiorników wodnych oraz poza okresowymi zastoiskami wodnymi i poza potencjalnymi siedliskami płazów. Miejsca te należy wyłożyć szczelnymi płytami betonowymi lub matami zabezpieczającymi środowisko gruntowo – wodne przed zanieczyszczeniem substancjami ropopochodnymi oraz wyposażać w sorbenty i biopreparaty neutralizujące wycieki paliw i płynów eksploatacyjnych. Do wykonywania robót będzie użyty sprawny technicznie sprzęt o możliwie niskich emisjach zanieczyszczeń powietrza i hałasu. W trakcie realizacji robót nie nastąpi zanieczyszczenie środowiska ponad dopuszczalne normy. Wykonawca robót zostanie zobowiązany warunkami technicznymi wykonania zadań do używania sprawnego sprzętu, niepowodującego nadmiernego hałasu i nadmiernej emisji spalin oraz nie zanieczyszczającego terenów wyciekami produktów ropopochodnych. Pojazdy przewożące materiał stosować będą plandeki w celu uniknięcia pylenia i ograniczenia emisji zanieczyszczeń do środowiska. Warunki te będą egzekwowane przez nadzór inwestorski Zamawiającego. Istniejące w pobliżu miejsca robót drzewa należy zabezpieczyć przed uszkodzeniem pracującymi maszynami przez obłożenie tych drzew deskami i obwiązanie drutem. Po wygrodzeniu miejsca, w których odbywać się będą roboty, a przed ich wykonaniem zostanie dokonana lustracja terenowa i w przypadku stwierdzenia pobytu na tym terenie płazów zostaną one pochwycone i przeniesione poza teren budowy.

Ścieki socjalno-bytowe pochodzić będą z zaspokajania potrzeb życiowych pracowników budowy, którzy korzystać będą z zaplecza sanitarnego, skąd ścieki będą okresowo wywożone do zlewni oczyszczalni ścieków. Źródłami hałasu będą różnego rodzaju maszyny budowlane. W czasie realizacji inwestycji rodzaje wykorzystywanych maszyn będą się zmieniały w zależności od wykonywanych elementów przedsięwzięć. Na wstępie zostaną wykorzystane maszyny do realizacji prac ziemnych. Poziom mocy akustycznej maszyn budowlanych waha się w granicach od 90 dB do 105 dB w zależności od ich mocy, rodzaju i stanu technicznego. Poziom mocy akustycznej pojazdów ciężarowych wynosi 100 dB dla operacji manewrowania po terenie. W związku z powyższym w fazie budowy mogą zachodzić przekroczenia dopuszczalnego poziomu hałasu na obszarach pól uprawnych, terenach zabudowy zagrodowej, które sąsiadują z przedsięwzięciami. Uciążliwości akustyczne będą ograniczone w czasie od kilkunastu do kilkudziesięciu dni w danym punkcie odbioru. Uciążliwości związane z emisją hałasu będą ograniczone w czasie, chwilowe i nieciągłe oraz występujące wyłącznie w porze dnia. Uciążliwością dla powietrza atmosferycznego w fazie budowy będzie pył powstający podczas pracy maszyn i urządzeń wykonujących roboty ziemne, spaliny pochodzące z silników pracujących maszyn i środków transportu oraz substancje odorotwórcze, których emisja związana jest z układaniem mas bitumicznych. Wymienione uciążliwości o charakterze nieorganizowanym mogą być okresowo dokuczliwe, ale biorąc pod uwagę przejściowość prac budowlanych należy uznać, że ten etap nie spowoduje trwałych negatywnych zmian w środowisku wywołanych zanieczyszczeniem powietrza. Wyeliminowanie emisji hałasu i emisji zanieczyszczeń w procesie realizacji przedsięwzięć jest niemożliwe do osiągnięcia. Można jedynie zalecić na etapie wykonywania prac budowlanych następujące środki techniczno-organizacyjne: unikanie zbędnej koncentracji prac budowlanych z wykorzystaniem ciężkiego sprzętu mechanicznego, stosowanie wyłącznie do prac budowlanych maszyn i urządzeń w dobrym stanie technicznym, ograniczanie pracy maszyn i urządzeń na biegu jałowym, utrzymanie w czystości dróg dojazdowych do placu budowy.

Na etapie budowy będą powstawały odpady związane z pracami budowlanymi, użytkowaniem sprzętu budowlanego oraz w związku z zatrudnieniem pracowników. Będą to odpady materiałów budowlanych, opakowania po materiałach budowlanych, odpady komunalne. Odpady powinny zostać w pierwszej kolejności poddane odzyskowi. Wszystkie odpady powinny podlegać sortowaniu, celem ich odzysku. Odpady nienadające się do odzysku powinny zostać wywiezione na składowisko odpadów. Odpady niebezpieczne (zużyte oleje, opakowania zanieczyszczone substancjami niebezpiecznymi) będą powstawały podczas konserwacji i eksploatacji maszyn oraz urządzeń wykorzystywanych do prac budowlanych. Zakłada się, że wymiana oleju w silnikach maszyn i pojazdów odbywać się będzie w wyspecjalizowanych stacjach obsługi, poza terenem inwestycji. Zgodnie z obowiązującymi przepisami każdy rodzaj odpadów niebezpiecznych powinien być gromadzony i przechowywany oddzielnie, a następnie transportowany do miejsc ich odzysku lub

unieszkodliwienia z zachowaniem przepisów obowiązujących przy transporcie odpadów niebezpiecznych. W przypadku powstania tego typu odpadów na terenie inwestycji będą one gromadzone i przekazywane do unieszkodliwienia. Na terenie budowy powstawać będą odpady inne niż niebezpieczne, odpady bytowe pracowników budowy (np. opakowania szklane, puszki, butelki typu PET, papiery). Na obszarze zaplecza socjalnego przewidzianego na czas trwania robót zostaną ustawione pojemniki na odpady komunalne.

Na etapie eksploatacji powstałej w wyniku realizacji Programu infrastruktury lub obiektów nie przewiduje się znaczącego oddziaływania.

b) prawdopodobieństwo wystąpienia oddziaływań skumulowanych lub transgranicznych

Oddziaływania skumulowane mogą wystąpić w przypadku jednoczesnego wdrażania kilku zadań przewidzianych do realizacji w ramach Programu. Jest to jednak kwestia uzależniona od harmonogramu prowadzonych robót i na obecnym etapie trudna do zidentyfikowania. Aby uniknąć uciążliwości związanych z oddziaływaniami skumulowanymi, należy dokładnie ustalić harmonogram prac oraz na bieżąco informować z określonym wyprzedzeniem zainteresowane strony (tj. mieszkańców, administratorów sieci infrastrukturalnych) o zamiarze prowadzenia prac budowlanych.

Korzystne dla środowiska naturalnego oraz zdrowia i jakości życia mieszkańców jest także łączenie realizacji poszczególnych prac w obrębie tych samych obiektów przez różnych administratorów.

Nie zidentyfikowano oddziaływań skumulowanych wynikających z realizacji innych programów lub planów na tym terenie w tym samym czasie. Realizacja założeń Programu nie powoduje ryzyka wystąpienia skumulowanego oddziaływania na środowisko ani oddziaływań transgranicznych w trakcie realizacji planowanych zadań, jak i eksploatacji powstałej infrastruktury lub obiektów. Nie zachodzą przesłanki do przeprowadzenia postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym.

c) prawdopodobieństwo wystąpienia ryzyka dla zdrowia ludzi lub zagrożenia dla środowiska

Nie przewiduje się możliwości wystąpienia ryzyka dla zdrowia ludzi lub zagrożenia dla środowiska. W trakcie realizacji prac będą przestrzegane obowiązujące normy i przepisy w zakresie ochrony środowiska oraz przepisy BHP, zapewniona zostanie ochrona dla osób oraz własności publicznej poprzez unikanie uciążliwości, skażenia środowiska i hałasu. Inwestycje przewidziane do realizacji w Programie, ze względu na rodzaj i usytuowanie, nie będą powodować negatywnego oddziaływania na środowisko oraz zdrowie ludzi, zarówno w fazie realizacji, jak i eksploatacji. Wszystkie działania zaplanowane do realizacji w ramach Programu ukierunkowane są na poprawę stanu środowiska na terenie gminy.

3) cechy obszaru objętego oddziaływaniem na środowisko

a) obszary o szczególnych właściwościach naturalnych lub posiadające znaczenie dla dziedzictwa kulturowego, wrażliwe na oddziaływania, istniejące przekroczenia standardów jakości środowiska lub intensywne wykorzystanie terenu

Realizacja inwestycji ani etap eksploatacji powstałej w wyniku planowanych zadań infrastruktury nie wpłynie negatywnie na obszary chronione.

W celu uniknięcia nieumyślnego niszczenia siedlisk gatunków przed przystąpieniem do realizacji zadań należy dokonać obserwacji pod kątem występowania gatunków chronionych. Należy unikać prowadzenia prac w okresie lęgowym oraz rozrodczym zwierząt. Powinno się również umożliwić ptakom gniazdowanie, np. poprzez powieszenie budek lęgowych lub pozostawienie/stworzenie miejsc korzystnych do zakładania gniazd. Należy również dołożyć wszelkiej staranności, aby w trakcie prac budowlanych zapobiegać niekontrolowanemu zmniejszaniu populacji zwierząt żyjących na danym terenie.

Realizacja zadań z zakresu infrastruktury liniowej powinna zostać poprzedzona odpowiednią organizacją. Wykorzystywanie sprzętu spełniającego odpowiednie normy i prowadzenia prac zgodnie z przepisami, przyczyni się do zmniejszenia emisji szkodliwych substancji. Kompensacja przyrodnicza w przypadku realizacji inwestycji drogowych związana jest z prowadzeniem nasadzeń zieleni wzdłuż ciągów komunikacyjnych. W celu minimalizacji ewentualnego negatywnego oddziaływania wycinki drzew na ptaki, ich przeprowadzenie powinna być zaplanowane poza sezonem lęgowym.

Inwestycje zostaną zaplanowane ze szczególnym uwzględnieniem i troską o występujące wartościowe obiekty i tereny. W przypadku zaistnienia takiej konieczności, podjęte zostaną działania mające na celu kompensację powstałych szkód poprzez podejmowanie równoważących je działań, prowadzące do przywrócenia równowagi przyrodniczej na danym terenie, wyrównania szkód dokonanych w środowisku przez realizację przedsięwzięcia oraz do zachowania walorów krajobrazowych (np. sadzenie drzew, objęcie opieką stanowisk zagrożonych gatunków roślin i zwierząt, budowa schronień dla ptaków).

W przypadku zadań realizowanych na obszarach posiadających znaczenie dla dziedzictwa kulturowego, obowiązek uzgadniania wszelkich prac inwestycyjnych ze służbami Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków eliminuje wystąpienie negatywnego wpływu zadań na zachowanie dziedzictwa kulturowego.

b) formy ochrony przyrody w rozumieniu ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody oraz obszary podlegające ochronie zgodnie z prawem międzynarodowym

W granicach gminy występują następujące formy ochrony przyrody: Obszar Chronionego Krajobrazu: Krośnicko-Kosmowski, pomniki przyrody.

Realizacja planowanych zadań nie spowoduje znaczącego negatywnego oddziaływania na środowisko ani na formy ochrony przyrody w granicach gminy.

Biorąc pod uwagę charakter planowanych działań, ich lokalizację w granicach jednej gminy oraz to, że realizacja ustaleń projektu dokumentu będzie rozłożona w czasie i przestrzeni, nie przewiduje się wystąpienia znaczącego oddziaływania na środowisko, w tym na obszary chronione i zdrowie ludzi, w szczególności oddziaływania o charakterze skumulowanym i i transgranicznym.